

Pavol Beňo

Fakulta zdravotníctva a sociálnej práce Trnavskej univerzity v Trnave, Slovensko
e-mail: pavol.beno@truni.sk

Silvia Capíková

Univerzita Komenského v Bratislave, Ústav sociálneho lekárstva a lekárskej etiky LF UK
Bratislava, Slovensko

Ingrid Juhásová

Vysoká škola polytechnická Jihlava, Katedra zdravotníckych štúdií Jihlava,
Česká republika

Bariéry, na ktoré narážajú ľudia so sluchovým postihnutím v Slovenskej republike

Abstrakt

Článok sa zameriava na bariéry, na ktoré v živote naráža špecificky znevýhodnená skupina populácie, ľudia so sluchovým postihnutím, v kontakte s počujúcou majoritou na Slovensku, v porovnaní s Českou republikou. Hlavné bariéry, na ktoré narážajú, sú: komunikačná (jazyková), informačná, technická, psychogénna a legislatívna. Možnosti prekonávania komunikačnej bariéry sú v Slovenskej aj Českej republike výrazne sťažené nedostatkom kvalifikovaných tlmočníkov posunkovej reči. V Českej republike sa tieto problémy darí pomerne úspešne riešiť využitím moderných sociálnych služieb na báze informačných technológií, ako sú tlmočenie online, služba tichá linka, simultánny prepis hovorenej reči a pod. Na Slovensku využitie týchto sociálnych služieb výrazne zostáva. Súčasná situácia je charakterizovaná vysokou mierou roztrieštenosti a chýbajúcej spolupráce medzi jednotlivými skupinami zastupujúcimi sluchovo postihnutých, čím sa zhoršilo aj postavenie všetkých sluchovo postihnutých na Slovensku. Novelizácia zákonov o sociálnych službách neuláhčila ale sťažila situáciu v oblasti sociálneho poradenstva. Ďalším problémom v Slovenskej republike je, že v národnej legislatíve nie sú dostatočne vymedzené alebo definované prostriedky na prekonávanie komunikačnej (jazykovej) bariéry, a existujúcu legislatívu je problém uplatňovať aj vymáhať.

Kľúčové slová: osoby so sluchovým postihnutím, komunikačná bariéra, debarierizácia, sociálne služby, zdravotníctvo, tlmočenie online.

Bariery napotymane przez ludzi z wadami słuchu w Republice Słowackiej

Abstrakt

Artykuł skupia się na barierach, jakie w swoim życiu spotkają osoby z upośledzeniem słuchu w kontakcie z większością grup społecznych na Słowacji, w porównaniu z Czechami.

Główne bariery, na które narażona jest opisywana grupa, to bariery: komunikacyjne, informacyjne, techniczne, prawne i psychogenne. Możliwości przezwyciężania barier komunikacyjnych są na Słowacji i w Czechach znacznie ograniczone przez brak wykwalifikowanych tłumaczy języka migowego. W Czechach te problemy można rozwiązywać poprzez wykorzystanie nowoczesnych usług społecznych opartych na technologiach informacyjnych, takich jak: tłumaczenia online, „cicha linia”, jednoczesna transkrypcja języka mówionego itp. Na Słowacji korzystanie z tego typu usług jest bardzo ograniczone. Obecna sytuacja charakteryzuje się wysokim stopniem rozdrobnienia i braku współpracy pomiędzy różnymi grupami reprezentującymi niedosłyszących, co prowadzi do pogorszenia statusu osób niedosłyszących na Słowacji. Ostatnia nowelizacja ustawy o usługach społecznych nie ułatwia trudnej sytuacji poradnictwa społecznego. Innym problemem jest to, że na Słowacji nie są zdefiniowane przez ustawodawstwo krajowe zasoby do przezwyciężenia barier komunikacyjnych, które byłyby stosowane i egzekwowane.

Słowa kluczowe: osoby z zaburzeniami słuchu, bariery komunikacyjne, usuwanie barier społecznych, służby społeczne, opieka zdrowotna.